

ЖЛОБІЗМ У ТВОРЧОСТІ УКРАЇНСЬКИХ МИТЦІВ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У статті досліджується поняття жлобїзму та його місце в сучасному українському мистецтві.

Ключові слова: жлоб, жлоб-арт, жлобїзм.

Abstract

The concept of zhlobism and its place in contemporary Ukrainian art.

Keywords: zhlob, zhlob-art, zhlobism .

Мабуть, кожен з нас не тільки чув, а й частенько використовував слово "жлоб" у своєму повсякденному лексиконі. Як не прикро, але жлобство — це невід'ємна складова нашого суспільства. Як соціально-культурне явище — це своєрідний мікс української ментальності та жорстких реалій життя. Жлобські ознаки повсякденного буття можна знайти чи не у кожній українській людині.

Не дивно, що тематика жлобства знайшла втілення у сучасному українському мистецтві. Представники жлоб-арту (саме таку назву отримав цей жанр) намагаються естетично осмислити цей феномен, за допомогою самоіронії репрезентувати його естетичні ознаки, подекуди глузуючи з принципів "типового жлоба".

Що можна сказати про жлобство, жлобїзм та жлоба зокрема? Жлобїзм — домінування примітивної, агресивно-тваринної парадигми в соціальній поведінці індивідуума/груп індивідуумів. [1]

Систематизованих наукових досліджень жлобства ще не здійснено. Однак, у 2013 р. у рамках проекту «Жлоб. Жлобство. Жлобїзм» вийшла книжка «Жлобологія», в якій феномен жлобства описаний у формі есе різними діячами української культури та мистецтва. Матеріали, наведені у ньому дуже різнобічні і широкоосяжні, зокрема, наведено різні репрезентаційні ознаки жлоба:

- невихований, неосвічений, жадібний, агресивний, недорозвинений, недалекий (Ю. Андрухович);
- неосвічений, грубий, агресивний хам, яким керує утилітарна вигода, егоїст, стурбований лише обладнанням власного матеріального світу, звичайна людина мінус духовні запити і цілі (С. Васильєв);
- розумово обмежений, незграбний, з сільськими звичками, носить провінційний одяг, зациклений на матеріальних вигодах; жінка-жлоб живе вузькими інтересами свого тіла, своєї родини, роботи і кількох подружок (В. Єшкілев);
- людина, що самостверджується і реалізується за рахунок інших, не маючи для цього жодних власних ані інтелектуальних, ані професійних, ані душевних підстав (Ю. Іздрик);
- паразитично відноситься до надбань цивілізації (В. Кириченко);
- має обмежений лексикон, невихована, неосвічена, некультурна, неохайна, емоційно та матеріально скупа, демонстративно закрита, відчужена, байдужа, брутальна, брехлива, безвідповідальна людина, нездатна до нормальних стосунків (О. Покальчук).[2]

Художники-жлобісти досліджують тварину у людині: інстинкти, емоції, неконтрольовані вияви агресії. Аби краще усвідомити феномен жлобства в Україні, пропоную ознайомитися з найяскравішими представниками жлоб-арту.

Іван Семесюк — один із засновників жлоб-арту, що детально фіксував та досліджував таке соціальне явище як жлобство. В рамках проекту створив канонічні картини: «Пацанчик і Голубі», «Нема чим робити», «Пацанское просветление», «Районне джуманджі» та інші.

Андрій Єрмоленко — український художник, ілюстратор і дизайнер, арт-директор «Українського тижня». Має активну громадянську позицію, яку проявляє у своїх роботах.

Сергій Коляда — сучасний український художник, який через свої картини змушує нас думати про брудну політику і корупцію, про проблему негативного іміджу України у світі та поневіряння українців на заробітках. Чи не єдиний представник України у Міжнародному русі художників, які малюють кульковими ручками.

Олекса Манн — сучасний український художник, арт-директор, ілюстратор. Автор проєктів «Зомбіленд», «Нова антропологія» і резидент проєкту «Жлоб Арт». Один з авторів «Жлобології».

Отже, метою жлоб-арту є всебічне дослідження жлобства, визнання його феноменом і фактом нашого життя, його класифікація, структурування і візуалізація, що допоможе створити інтелектуальні підстави для культурного спротиву.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Riabushenko A. Феномен "жлобства" у жорстких реаліях нашого сьогодення / Anna Riabushenko : [Електронний ресурс]. Режим доступу : <https://uamodna.com/articles/fenomen-zhlobstva-u-zhorstkyh-realiyah-nashogo-sjogodennya/>
2. Мухарський А. Жлоб. Жлобство. Жлобізм / Антін Мухарський : [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.antins.net/?page_id=501&lang=uk

Попов Владислав Валентинович — студент групи ІІІ-166, факультет інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: vladpopov1002@ukr.net.

Науковий керівник: Зінко Олена Василівна - кандидат історичних наук, доцент кафедри філософії та гуманітарних наук, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: zinko-ov@ukr.net

Popov Vladyslav V. — Department of Information Technology and Computer Engineering, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, email : vladpopov1002@ukr.net

Zinko Elena - Ph.D., assistant professor of philosophy and humanities sciences Vinnitsa National Technical University, Vinnitsia, e-mail: zinko-ov@ukr.net